

Biblioteka Pedagogiczna
w Piotrkowie Trybunalskim
Wydział Wspomagania Pracy Szkół
i Placówek Oświatowych
Oprac. Sylwia Brzeżańska

SAMOBÓJSTWA

Zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2005-2012

WYDAWNICTWA ZWARTE

(Książki dostępne w Bibliotece Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

BADOWSKA-HYDOR Monika : *Samobójstwo w opinii młodzieży szkół średnich // W: Zagadnienia marginalizacji i patologizacji życia społecznego* / red. Franciszka Kozaczka. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2005. - **S. 192-203**

BIELICKI Roman : *Dynamika, uwarunkowania, profilaktyka samobójstw w ostatnim ćwierćwieczu XX wieku w Polsce.* - Łysomice : "Duet" ; Bydgoszcz : Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej, cop. 2005
M.in. etiologia, definicje

BIELICKI Eugeniusz : *Z problematyki resocjalizacyjnej : patologia społeczna, patologia indywidualna, etiologia kryminalna, kara.* - Bydgoszcz : Wydawnictwo KPSW, 2005. - **S. 83-95** : *Samobójstwo*

CARSON Robert C., BUTCHER James N., MINEKA Susan : *Psychologia zaburzeń. Vol.1* / przekł. Władysław Dietrich [et al.]. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2005. - **S. 385-397** : *Samobójstwo*

CARSON Robert , C., BUTCHER James N., MINEKA Susan : *Psychologia zaburzeń. Vol. 1* . - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2005. - **S. 319-402** : *Zaburzenia nastroju i samobójstwa*

ELEMENTARNE pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej / red. nauk. Danuta Lalak i Tadeusz Pilch. - Warszawa : "Żak", 1999. - **S. 249-251** : *Samobójstwo*

GROCHMAL-BACH Bożena, MALCZEWSKA Agnieszka : *Traumatyczne więzi międzyludzkie a zachowania suicydalne // W: Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna. Nowe ujęcia i możliwości* / red. Dorota Kubacka-Jasiecka, Krzysztof Budyń. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2004. - **S. 104-120**

HOŁYST Brunon : *Policja na świecie.* - Warszawa : LexisNexis, 2011. - **S. 363-365** : *Samobójstwa policjantów*

HOŁYST Brunon : *Socjologia kryminalistyczna. T. 2.* - Warszawa : Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2007. - **S. 392-409** : *Zapobieganie samobójstwom*
M.in. Strategie zapobiegania samobójstwom w wybranych krajach : Finlandia, Norwegia, Szwecja.

HOŁYST Brunon : *Suicydologia.* - Warszawa : "LexisNexis", 2002

HOŁYST Brunon : *Wiktymologia.* - Wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwa Prawnicze PWN, 2000. - **S. 187-205** : *Samobójstwo - ekstremalna forma autowiktyimizacji* ; **S. 522-540** : *Samobójstwo [więźniów]*

HOŁYST Brunon : *Zjawiska patologii społecznej w Polsce : diagnoza i profilaktyka. Samobójstwo // W: Profilaktyka uzależnień drogą do wolności człowieka : materiały konferencji nt. "Profilaktyka uzależnień fundamentem zdrowia w trzecim tysiącleciu" Lublin, 18-21 V 1999 r.* / red. Cekiera, Czesław, Niewiadomska, Iwona (red.). - Lublin : Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 2001. - (Prace Wydziału Nauk Społecznych ; 68). - **S. 44-50**

HOŁÓWKA Jacek : **Etyka w działaniu**. - Warszawa : Prószyński i S-ka , 2001. - **S. 96-116** :
Samobójstwo

IWAŃSKI Zbigniew St. : **Wprowadzenie do pedagogiki resocjalizacyjnej**. - Płock : Wydawnictwo Naukowe "NOVUM", 2003. - **S. 125-137** : *Etyczny problem samobójstw*
M.in. historia samobójstw, przyczyny samobójstw.

JABŁOŃSKI Ryszard : *Koncepcja życia, śmierci i śmierci samobójczej w percepcji dziecka* // W: **Polska młodzież - zaburzenia, zagrożenia w aktualnej rzeczywistości społecznej** / red. Teresa Sołtysiak, Małgorzata Karwowska. - Bydgoszcz : Wydawnictwo Uczelniane Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, 2001. - **S. 451-459**

JAMES Richard K., GILLILAND Burl E. : **Strategie interwencji kryzysowej : pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię** / [przeł. Andrzej Bidziński]. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2006. - **S. 641-652** : *Zapobieganie samobójstwom i interwencja*

JAMISON Kay Redfield : **Noc szybko nadchodzi : zrozumieć samobójstwo, by mu zapobiec** / przekł. Tomasz Bieroń. - Poznań : Zysk i S-ka, cop. 2004
Zawiera m.in. definicje, typologie, historię, psychologię samobójstw.

KAWULA Stanisław : *Samobójstwo* // W: **Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku. Tom 5: R - St** / red. Józef Marek Śnieciński. - Warszawa: Żak, 2006. - **S. 590-596** : *Samobójstwo*

KOŁODZIEJ Wojciech : *Zaburzenia psychiczne i ryzyko samobójstwa u osób w starszym wieku* // **W: Wybrane problemy osób starszych** / pod red. nauk. Agnieszki Nowickiej .- Kraków : "Impuls" , 2006. - **S. 87-97**

KRYSIŃSKA Karolina : *Zagadnienia żałoby po śmierci samobójczej* // W: **Psychologia kliniczna i psychologia zdrowia : wybrane zagadnienia** / red. Lidia Cierpiątkowska, Helena Sęk. - Poznań : Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 2001. - **S. 217-236**
Zawiera również konsekwencje śmierci samobójczej dla funkcjonowania układu rodzinnego zmarłego.

KRZESZOWSKA Alina : *Samobójstwa* // W: Doliński Artur, Gajewska Grażyna, Rewińska Elżbieta : **Teoretyczno-metodyczne aspekty korekcji zachowań : programy profilaktyczne**. - Zielona Góra : "Gaja", 2004. - (Warsztat Pracy Pedagoga ; 7). - **S. 150-172**
Opis problemu, różne definicje samobójstwa, przyczyny samobójstw, samobójstwa egoistyczne, samobójstwa altruistyczne, samobójstwa anomiczne, samobójstwa fatalistyczne oraz samobójstwa dzieci i młodzieży, przykładowe scenariusze zajęć

LIPCZYŃSKI Andrzej : **Psychologiczna interwencja w sytuacjach kryzysowych**. - Warszawa : Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2007. - **S. 60-62** : *Ocena potencjału zagrożenia samobójstwem* ; **S. 68-72** : *Kryzys zagrożenia życia* ; **S. 73-76** : *Poradnictwo dla klientów o skłonnościach samobójczych*

MEYER Robert : **Psychopatologia**. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2003. - **S. 143-166** : *Zaburzenia nastroju (afektywne) i samobójstwa*
Zaburzenie dwubiegunowe (psychoza maniakalno-depresyjna) i depresja endogenna - studium przypadku. Na przykładach Virginii Woolf i Josepha Westbeckera.

MIHILEWICZ Stanisława : *Problematyka depresji i samobójstwa we współczesnej pedagogice* // W: **Człowiek na edukacyjnej fali : współczesne konteksty edukacji dorosłych** / pod red. nauk. Marka Podgórnego. - Kraków : "Impuls" , 2005. - **S. 331-340**

NOWAK Anna, WYSOCKA Ewa : **Problemy i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie : elementy patologii społecznej i kryminologii**. - Katowice : "Śląsk", 2001. - **S. 172-192**:
Samobójstwo - definicje, poglądy, czynniki zachowań suicydalnych

PIERZCHAŁA Kazimierz, CEKIERA Czesław : *Człowiek a patologie społeczne*. - Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2009. - **S. 186-200**: *Postawy wobec życia i śmierci a problem samobójstw*

PILECKA Barbara : *Postawy do śmierci a samobójstwo* // W: **Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna : nowe ujęcia i możliwości** / red. Dorota Kubacka-Jasiecka, Krzysztof Budyń. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2005. - **S. 93-103**

PILECKA Barbara : *Samobójstwo wieku starszego* // W : **Przemoc i marginalizacja. patologie społecznego dyskursu** / pod red. Przemysława Piotrowskiego. - Warszawa : "Żak", 2004. - **S.129-144**

PŁUŻEK Zenomena : *Samobójstwo* // W: **Encyklopedia psychologii** / red. Włodzimierz Szewczuk. - Warszawa : Fundacja innowacja, 1998. - **S. 783-787**

POSPISZYL Irena : **Patologie społeczne.** - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN , 2008. - **S. 94-106**: *Dewiacja samotnicza - samobójstwo*

PUŻYŃSKI Stanisław : **Depresje i zaburzenia afektywne.** - Wyd. 5 rozsz. i uaktualnione. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2009. - **S. 114-123** : *Depresje i samobójstwa*
Cechy depresji i samobójstwa. Środowisko i inne czynniki ryzyka samobójstwa u chorych na depresję

RINGEL Erwin : **Gdy życie traci sens : rozważania o samobójstwie** / Erwin Ringel ; [przeł. z jdz. niem. Elżbieta Kaźmierczak ; słowo wstępne Kazimierz Imieliński]. - Szczecin : "Glob", 1987. - 309,

RYN Ewa : *Śmierć samobójcza w wierzeniach religijnych i poglądach filozofów na przestrzeni wieków* // W: **Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna : nowe ujęcia i możliwości** / red. Dorota Kubacka-Jasiecka, Krzysztof Budyń. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2005. - **S. 74-92**

SELIGMANN Martin E., WALKER Elanie F. : **Psychopatologia** / przekł. Joanna Gilewicz, Aleksander Wojciechowski. - Poznań : Zysk i S-ka. Wydaw., cop. 2003. - **S. 314-320** : *Samobójstwo*

STUKAN Jarosław : **Toksyczna psychologia i psychiatria : depresja a samobójstwo.** - [B. m.] : "Prometeusz", 2010

SZCZĘPSKA-PUSTKOWSKA Maria : *Samobójstwo - syndrom dzieciństwa zniewolonego przez rodzinę?* // W: **Rodzina polska na przełomie wieków : przeobrażenia, zagrożenia, patologie** / pod red. Jana Żebrowskiego. - Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2002. - (Edukacja w Społeczeństwie Obywatelskim). - **S. 257-271**.

SZCZĘSNY Wiesław Wojciech : **Zarys resocjalizacji z elementami patologii społecznej i profilaktyki.** - Warszawa : "Żak", 2003. - **S. 132-137** : *Samobójstwo i suicydologia : przystosować się albo śmierć dobrowolna*

SZEWCZYK Kazimierz : **Bioetyka. [1], Medycyna na granicach życia.** - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN , 2009. - **S. 349-415**: *Eutanazja i pomoc w samobójstwie*

SZPRINGER Monika : **Profilaktyka społeczna : rodzina, szkoła, środowisko lokalne.** - Kielce : Wydaw. Akademii Świętokrzyskiej, 2004. - **S. 41-44** : *Samobójstwo*

ŚLIPKO Tadeusz : **Etyczny problem samobójstwa.** - Kraków : "Petrus", cop. 2008
M.in. etnologia, definicja samobójstwa.

WYSOCKA Ewa : *Samobójstwo - świadomy wybór czy konieczność powodowana utratą innych możliwości istnienia* // W: **Wybrane zjawiska powodujące zagrożenia społeczne : (rozpoznawanie i przeciwdziałanie) : praca zbiorowa** / pod red. Anny Nowak . - Kraków : "Impuls" , 2000. - **S. 101-112**

Artykuł zawiera definicje, przyczyny samobójstw.

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

(Artykuły dostępne w Czytelnicy Biblioteki Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

BEM Cezary A. : *Zamachy samobójcze żołnierzy służby zasadniczej w latach 1991-1995* // **Społeczeństwo Otwarte 1997, nr 2, s. 11-17**

BRODNIAK Włodzimierz A. : *Problemy i kontrowersje wokół zapobiegania samobójstwom* // **Remedium. -2008, nr 9, s. 1-3**
Zapobieganie samobójstwom - programy

BRODNIAK Włodzimierz Adam, ZWOLIŃSKI Marek : *Rozpowszechnienie myśli i zachowań samobójczych wśród pacjentów leczenia odwykowego* // **Alkoholizm i Narkomania**. - 2006, nr 1, s. 25-[34]

Myśli samobójcze wśród pacjentów z chorobą alkoholową

Wersja elektroniczna: http://www.ipin.edu.pl/ain/aktualne/1/t19n1_2.pdf

BRZEZIŃSKA Małgorzata : *Profilaktyka samobójstw* // **Wychowawca**. - 2007, nr 2, s. 22-25

BUNDA Martyna : *Sprawa wewnętrzna : tragedia w Kłodzku* // **Polityka**. - 2005, nr 4, s. 88-89

CHMIELEWSKI Grzegorz : *Możliwości i sposoby zapobiegania samobójstwom* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze**. - 2010, nr 2, s. 43-47

Metody zapobiegania aktom samobójczym.

CIEŚLA Wojciech : *Nikopol* // **Wprost**. - 2012, nr 3, s. 18-21

Dotyczy samobójstwa Mikołaja Przybyła.

CYRZAN Honorata : *Samobójstwo w świętych księgach i tradycji judaizmu, chrześcijaństwa i islamu* // **Przegląd Religioznawczy**. - 2000, nr 3, s. 113-126

DANILEWICZ Jerzy : *Kochani, dopuszczam się przestępstwa* // **Polityka**. - 2009, nr 29, s. 26-27

Dotyczy osób starszych.

DOMINIAK Łukasz M. : *Między nauką i autobiografią : Samobójstwo Émile'a Durkheima* // **Studia Socjologiczne**. - 2008, nr 3, s. [75]-104

Debata nad jednym z najważniejszych tekstów kanonicznych socjologii - "Le suicide" É.

Durkheima. Podejście biograficzne w interpretacji tekstu dzieła niezwykle związanego ze swoją epoką i indywidualnymi doświadczeniami autora.

DUDZIAK Bożena, KUKUŁA Zygmunt : *Prawnokarny i społeczny aspekt samobójstwa* // **Praca Socjalna**. - 2011, [nr] 1, s. [80]-105

Samobójstwo jako rodzaj śmierci i jego ujęcie w naukach pozaprawnych. Samobójstwo w ujęciu filozoficzno-etycznym. Stosunek prawa karnego do samobójstwa. Samobójstwo w ujęciu kryminologicznym. Rola prewencji w zapobieganiu samobójstwom. Problematyka samobójstwa w ujęciu statystycznym.

EICHELBERGER Wojciech : *Samobójstwo i co dalej* / rozm. przepr. Piotr Najsztub // **Wprost**. - 2012, nr 3, s. 22-26

Rozmowa z Wojciechem Eichelbergerem, psychologiem i terapeutą

FIDELUS ANNA : *Poradnik na sytuacje kryzysowe w wychowaniu* // **Nowa Szkoła**. - 2008, nr 1, s. 52-54

FILIKS Karolina : *Biały kołnierzyk postanawia umrzeć* // **Wprost**. - 2009, nr 42, s. 26-27

Artykuł dostępny w Internecie <http://www.wprost.pl/ar/174759/Bialy-kolnierzyk-postanawia-umrzec/?I=1395>

Wpływ kryzysu gospodarczego na zdrowie kadry zarządzającej.

FREEMAN Laurence : *Na krawędzi życia* / tł. Andrzej Ziółkowski // **Charaktery**. - 2011, nr 9, 116-121

Rozprawa o sztuce umierania.

GORDON Maria : *Ostateczne wyjście* / rozm. przepr. Piotr Pytlakowski // **Polityka**. - 2009, nr 10, dod. s. 36-38

Dotyczy więziennictwa.

GÓRECKA Ewa : *Samobójstwa kobiet w kulturze patriarchy* // **Niebieska Linia**. - 2012, nr 1, s. 1-3

Przemoc wobec kobiet w krajach Islamu.

GÓRSKA Magdalena : *Psychologia pozytywna a samobójstwa* // **Praca Socjalna**. - 2007, [nr] 6, s. [95]-104

Wyjaśnienie co to jest psychologia pozytywna, jakie są przyczyny pesymizmu i depresji oraz w jaki sposób wykorzystując psychologię pozytywną można pomóc jednostce w odnalezieniu sensu egzystencji.

- GUSTAW Grzegorz : *Samobójczy okres // Charaktery.* - 2012, nr 2, s. 36-[39]
Wahania nastroju u kobiet wynikające z burzy hormonów.
- KOCUR Józef : *Samobójstwa a uzależnienia - wzajemne uwarunkowania // Problemy Narkomanii.* - 2006, nr 3, s. 5-8
Związki między psychobiologicznymi następstwami stosowania substancji psychoaktywnych a zachowaniami samobójczymi.
- KOŁODZIEJCZYK Marcin : *Żle odcięty // Polityka.* - 2011, nr 8, s. 32-33
- KOWALCZYS Maria Hubert : *Samobójca nie prosi o pomoc / rozm. przepr. Agata Jankowska // Wprost.* - 2011, nr 33, s. 38-39
Rozmowa z psychiatrą o samobójstwach.
Artykuł dostępny w Internecie
<http://www.wprost.pl/ar/257399/Samobojca-nie-prosi-o-pomoc/?I=1488>
- KOWALCZYS Maria Hubert : *Samobójca nie prosi o pomoc / rozm. przepr. Agata Jankowska // Wprost.* - 2011, nr 33, s. 38-39
- KRZYMOWSKI Michał : *Tajemnica śmierci urzędnika // Wprost.* - 2010, nr 3, s. 9, 11-13
- KUCZKOWSKA Alicja : *Koncepcja trzech "bez-" w pracy z osobami wykazującymi tendencje samobójcze. [Cz. 1] // Gestalt.* - 2006, [nr] 1, s. 21-28
Czynniki zwiększające ryzyko podjęcia próby samobójczej. Trzy bez- bezradność, bezsilność, beznadzieja.
- KUCZKOWSKA Alicja : *Koncepcja trzech "bez-" w pracy z osobami wykazującymi tendencje samobójcze. Cz. 2 // Gestalt.* - 2006, [nr] 2, s. 33-40
- NANOWSKA Katarzyna : *Interwencja kryzysowa w przypadku samobójstwa - osobowość dyssocjalna oraz uzależnienie od substancji psychoaktywnych jako czynniki warunkujące skłonność do autodestrukcji // Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja.* - 2008, [nr] 1, s. [73]-96
Interwencja kryzysowa podejmowana jest w stosunku do trzech grup osób (potencjalnych samobójców, osób po próbie samobójczej oraz rodzin, w których ktoś podjął próbę samobójczą). Każda z tych sytuacji wymaga trochę innego postępowania, innej interwencji.
- NIESIOBĘDZKA Małgorzata, MIKUCKA Beata : *Niezauważona żaloba - samobójstwo w percepcji nauczycieli i uczniów szkoły podstawowej // Kwartalnik Pedagogiczny.* - 2006, nr 1, s. 93-114
- OSIŃSKI Rafał : *Zagrożenie samobójstwem // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.* - 2005, nr 6, s. 61-63
Przyczyny i zapobieganie samobójstwom.
- PIENIAŹEK Monika : *Przyczyny zachowań samobójczych wśród dorosłych // Edukacja Dorosłych.* - 2002, nr 2/3, s. 59-62
- PIETKIEWICZ Barbara : *Lepiej pochować przed niedzielą: rodzinne samobójstwo // Polityka.* - 2005, nr 34, s. 78-79
- PIETKIEWICZ Barbara : *Razem pójdziemy do nieba // Polityka.* - 2010, nr 23, s. 96-97
- PYTLAKOWSKI, Piotr : *Szef zasługiwał na więcej // Polityka.* - 2011, nr 52/53, s. 47-49
Lepper Andrzej
- RADZIWIŁŁOWICZ Piotr, RADZIWIŁŁOWICZ Wioletta : *Samobójstwo i próba samobójcza - implikacje kliniczne i psychologiczne // Psychologia Wychowawcza.* - 1998, nr 5, s. 426-437
- RYSZEWSKA-POKRAŚNIEWICZ Beata, CZYŻEWSKI Michał : *Droga do Itaki // Niebieska Linia .* - 2007, nr 4, s. 5-8
- SCHNEIDER Barbara : *Dusza nad przepaścią // Charaktery.* - 2010, nr 6, s. 52-54

SZULC Anna : *Miasto pełne samobójstw* // **Wprost.** - 2011, nr 40, s. 50-52
Wągrowiec (woj. wielkopolskie)

SZYMANDERA Agata : *O samobójstwach i ich planowaniu w granicznym doświadczeniu sensu życia*// **Edukacja Humanistyczna (Szczecin).** - 2008, nr 1, s. [133]-143
Omówienie problemu samobójstwa: typy samobójstw, cechy społeczno-demograficzne samobójców, rodzaje i przyczyny samobójstw.

SZYMAŃSKA Joanna : *Ryzykowna profilaktyka samobójstw* // **Remedium.** - 2008, nr 9, s. 4-5

TECZA-ĆWIERZ Jolanta : *Samobójstwo - ingerencja we własne życie* // **Wychowawca.** - 2005, nr 3, s. 19-22

WINNICKA Ewa : *Zżycie ziemskie* // **Polityka.** - 2005, nr 45, s. 101-103
Sprawa samobójczej śmierci poznańskiej rodziny.

WOJTASIŃSKI Zbigniew : *Zastrzyk śmierci* // **Wprost.** - 2010, nr 3, s. 22-24
Więźniowie. Trucizny.

WOŹNIAK-KRAKOWIAN Agata : *Alkoholizm i samobójstwa : (na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej w Częstochowie)* // **Problemy Alkoholizmu 1997,** nr 6, s. 7-10

ZACHURSKI Tadeusz : *Poezja samobójców* // **Wprost.** - 2001, nr 33, s. 88-89

**WIĘCEJ TEMATYCZNYCH ZESTAWIEŃ BIBLIOGRAFICZNYCH
ZNAJDZIECIE PAŃSTWO W NASZYM INTERNETOWYM SERWISIE POD ADRESEM
<http://www.pedagogiczna.edu.pl>**